

Ve pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „
četrt : 6 „ 50
mesec : 2 „ 20

V pravilnosti prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „
četrt : 5 „
mesec : 1 „ 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 125.

V Ljubljani, v sredo 4. junija 1902.

Letnik XXX.

Državni zbor.

Dunaj, 3. junija.

Nemiri v Lvovu.

Včeraj so listi dobili kratka poročila iz Lvova, da so vojaki nevarno ranili več stavkujočih zidarjev. V zbornici se je celo širila govorica, da je bilo takoj 15 delavcev mrtvih. Posl. Daszynski kot zastopnik pete kurije v Lvovu je smatral za svojo dolžnost, da od vlade nujno zahteva, naj ta kaj pojasni dogodke in vzroke krvavih izgrediv. Nihče ne more odrekati poslancu pravice, da od vlade v takih slučajih zahteva pojasnil. Vendar pa se ne more zahtevati od vlade, da bi bila vsegavedna. Okoli 12. ure so se menda vršili nemiri in tri ure pozneje naj že dr. pl. Körber pojasni vzroke nemirov.

Kot soc. demokrat je posl. Daszynski seveda vso krivdo zvrčal na vojake. Kdor je bil vojak in moral delati mir pri takih rabukah, ta vé, da vojak ne rabi bodala in puške brez sile, ako ni sam surov pretepač. In v Lvovu so menda šli vojaki z vaje in množica stavkujočih zidarjev jih je napala s kamenjem, misleč, da gredo proti njej. Naravno, da so se vojaki branili. Prišel jim je na pomoč oddelek huzarjev. Pri teh izgredivih je bilo ranjenih več vojakov in delavcev. Do danes so baje že štirje delavci vsled ran umrli. Mi odločno obžalujemo take izgrede in žrtve, a ravno tako odločno obsojamo one, ki so jih krivi. Največ krivde pa zadene hujšaka, ki se v trenutku nevarnosti poskrijejo v varna skrivališča.

Daszynski je svoj nujni predlog včeraj začetkom seje utemeljeval z ognjem in žveplom na vlado in armado. V koliko zadeva krivda deželno vlado gališko, oziroma ces. namestnika, tega ne vemo. Govori se le, da bi bila dež. vlada lahko pred časom končala stavko in tako preprečila veliko nesrečo. Kar se pa vojakov tiče, so ti storili le svojo dolžnost po propisih. Daszynski je kričal na vse grlo, pomagali so mu ožji tovariši.

Min. predsednik dr. pl. Körber je takoj vstal, ter izjavil, da le to vé, kar je v časnikih; pač pa hoče odrediti natančno preiskavo ter o vspehu poročati v zbornici.

Zbornica je nato skoraj soglasno vsprejela predlog, naj vlada čimprej v zbornici pojasni vzroke dogodkov.

Davek na vožne listke.

Načelnikom klubov in vladi se je včeraj posrečilo, da so mladočeške poslance odvrnili od obstrukcije, ki so jo hoteli pričeti z nujnimi predlogi. V zadoščenje českim poslancem pa so načelniki pritrdili zahtevi, naj se predloga o novem davku od vožnih listov postavi na peto mesto in rešijo preje druge predloge. Na podlagi tega sklepa je dr. Kathrein predlagal utemeljen predlog, naj se v tem smislu dnevni red predružači. Vsenemci so odločno ugovarjali in Schönerer je ironično klical Cehom, da jim čestita na moralni zmagi. Vsenemec Berger, ki je že v zboru načelnikov ugovarjal, je zahteval, naj se soštejejo glasovi. Bilo je 226 glasov za Kathreinov predlog in 35 proti. (Ironičen smeh mej Vsenemci.)

Delavska stanovanja.

Vsled premembe dnevnega reda je takoj prišla na vrsto razprava o zakonu, ki določuje olajšave za zdrava in cenena delavska stanovanja.

Doslej smo imeli v tem oziru edini zakon z dne 9. febr. 1892, ki pa se je popolnoma ponesrečil. Dokaz temu, da je do konca 1. 1901, torej skoraj v desetletju, le 319 delavskih hiš bilo deležnih malih olajšav.

Zdrava in cenena delavska stanovanja pa so v socialnem, gospodarskem in nrvnem oziru največjega pomena v modernem življenju. To so naglašali razni govorniki. Zato je dolžnost države, da podpira taka podjetja z raznimi davčnimi olajšavami in tudi direktnimi podporami.

Novi zakon, ki ga je danes zbornica sklenila tudi v tretjem branju, določa: One hiše, ki so namenjene za »delavce«, so so 24 let proste vsakega državnega davka, ako služijo svojemu namenu po določbah, ki so obširno navedene v zakonu. Odsek je vladni načrt v marsičem zboljšal ter omogočil, da si more »delavec« z manjšimi troški v teku let kupiti svoj stalni dom.

Novi zakon tudi znatno razširja pomen »delavca«. V smislu tega zakona ni »delavec« le v tovarni in rudokopu, ampak

vsaka oseba, ki si služi kruh pri raznih javnih in zasebnih podjetjih in če ima kot samec k večjemu 1200 kron, kot družinski oče ali mati z dvema ali štirimi otroci k večjemu 1800 kron, s peterimi ali več otroci največ 2400 kron letnih dohodkov. Torej so deležne teh olajšav tudi del. stavb. zadruge, ki imajo mej svojimi člani tudi delavce v širšem pomenu besede, nižje uradnike, roko-delce itd. Novi zakon se torej približuje ideji, da bi se take olajšave dovolile sploh za ljudska stanovanja.

Mej drugimi je govoril danes tudi slovenski poslanec Žitnik, ki je naglašal pomen tega zakona za nižje slojeve prebivalstva, pa tudi za državo in človeško družbo sploh. Ako delavec nima svoje strehe, nima doma, kjer bi se mogel odpočiti in razvedriti v krogu svoje družine, išče razvedrila in nadomestila v gostilni. Tu najde zabavo, pa tudi priliko zapravljalivosti. Tu se pričinja revščina, nezadovoljnost, obup in sovraštvo do drugih stanov. Zato je dolžnost države, dežele, občine, pa tudi zasebnikov, da pomagajo reševati soc. vprašanje tudi na tem polju. S samimi lepimi pregovori in reki se ne grade železnice. Duh časa zahteva, da vsi merodajni krogi in javni zastopi izvršijo Odrešenikovo zapoved: Ljubi bližnjega kakor sam sebe!

Takom razprave so dne v zakon vsprejete nekatere premembe. Tako se morejo taka stanovanja odpovedati v osmih in ne v treh dneh, kakor je bil določil davčni odsek.

Dalje je odsek določil, da se more hiša prepisati, kadar jo kupec popolnoma plača. Zbornica je na Ofnerjev predlog sklenila, da se mora hiša prepisati vsaj v treh letih, ako kupec plačuje svoje letne obroke.

Razni govorniki so izražali še druge želje. Toda bolje nekaj, nego nič. Ko bi zbornica vsprejela še več prememb, bila bi zopet nevarnost, da zakon obleži v gosposki zbornici. Zbornica je nato v drugem in tretjem branju sprejela ves načrt o delavskih stanovanjih z nekaterimi premembami. Najvažnejša prememba je pač ta, da se na predlog poslanca Stojana doba za odpoved stanovanja mesto treh dni določi na 8 dni.

Poslanec dr. Byk je nato poročal o premembi zakona o zemljiškem davku. Razprava o tem načrtu se je odložila za prihodnjo sejo.

Nato je min. predsednik Körber pojasnil dogodke v Lvovu. Rekel je mej drugim: Že v ponedeljek jutraj so se stavkujoči zidarji zbirali pri raznih stavbah, da se prepričajo, da je vse opustilo delo in da odvrnejo od dela še druge delavce. Ob 10. uri so se zbrali zidarji v ogromni množini na strelškem trgu. Govoril je vodja Vilik. V tem hipu se je vrnil z vaje 15. pešpolk. Nekateri štrajkovci so jeli insultirati vojake, nakar jih je poveljnik velel aretirati. To je dalo povod nadaljnjim izgrediv. Takoj so obvestili o dogodku policijskega ravnatelja, ki je poslal na lice mesta nadkomisarja z oddelkom huzarjev. Vkljub dobrohotnemu prigovarjanju množica ni hotela odnehati in se raziti, marveč je naskočila huzarje. Policija je bila prisiljena rabiti silo in je jela s pomočjo vojakov izpraznjevati prostor.

Vojaštvu se je sicer posrečilo razkropiti demonstrante, toda kmalu so se zopet zbrali in napadli vojake s kamenjem. Pri tej priliki sta bila ranjena dva huzarja ter dva delavca.

Ob 12. uri so se stavkujoči zbrali v blizu strelskega trga ter začeli pobijati okna ter vse, kar jim je prišlo pod roke. Na pomoč so prišli zopet huzarji ter stotnija pehote. Ker ni bilo miru, je ustrelilo vojaštvo med nemirneže in ranjenih je bilo 23 oseb. A tudi pozneje demonstrantje še niso odnehali ometavati vojake s kamenjem, nekateri so se celo posluževali samokresov. Vojaštvo je moralo zopet streljati ter je ranilo nekaj oseb. Pet oseb je umrlo v bolnici vsled dobljenih ran. Aretiranih je bilo skupno 20 oseb, ki bodo pozvane pred sodišče. V bolnici se nahaja 14 oseb, izmed katerih bodo večinoma vse okrevale. Huzarjev je ranjenih 10, od teh bo eden bržkone umrl. Pozneje je bil mir. Pogajanja z delodajalci se še vrše, a dosedaj niso imela nikakega vspeha. Del demonstrantov se je podal včeraj v bližnjo okolico, da tam nadleguje prebivalstvo, ki dondaja živila v mesto. Konečno je min. predsednik branil vojaštvo, ki je v polni meri storilo svojo dolžnost, in

LISTEK.

Monsignor Ivan Treven.

V svojem rojstnem kraju v Idriji je te dni za vselej zatisnil svoje oči bivši dolgoletni župnik sv. Ivana pri Trstu, monsignor Ivan Treven.

Moj prvi župnik! Kako bi se ga s hvaležnostjo ne spominjal! Nek dan sem imel več opravila; pokara me, naj kot mladenič ne napenjam preveč svojih močij, »jaz sem operator in pa kooperator, tudi jaz sem tu, da delam«, mi je rekel, in delala sva složno v veliki in težavni župniji; moji tovariši pa so me zavidali, da imam izvrstnega »šefaw«.

Porodil se je pokojni Treven 7. dec. 1822, letos je toraj stopil v 80. leto. Po dovršenem gimnaziju stopil je v goriško bogoslovnico kot gojenec za tržaško škofijo. Še kot dijak in pozneje bogoslovec se je mnogo pečal z godbo in je dosegel toliko spretnost, da ga je tedanji škof Legat kot novomašnika poslal za kornega vikarja in vodjo petja v sostolnico v Koper. Tu je bil

nekaj časa tovariš Ivana Glavine, poznejšega škofa tržaškega. Takrat so bile v Kopru še drugače razmere; pokojni Treven, Grubiša in Glavina, vsi trije Slovenci, so bili še dolgo v dobrem spominu pri poštenih Koperčanih. In danes? Kako je vse drugače. Trevnu pa se je vendar jelo tožiti po domačih ljudeh in domačem jeziku. Dasi je bil v Kopru priljubljen, je vendar prosil za izpraznjeno župnijo Repentabor na Krasu. Tu je preživel dolgo vrsto let kot župnik, katerega je spoštoval in ljubil vsakdo. Kot ljubitelj godbe in petja je bil prijatelj prerano umrlega Hajdriha. Imeli so kvartet, kakoršnega ni bilo zlepa, kadar je prišel na Tabor Hajdrih z dvema drugima tovarišema v goste k Trevnu; to so bili pevci-glasbeniki!

Po večletnem službovanju na Repentabru prosil je za župnijo Sv. Ivan ter se preselil tjakaj. Težkim srcem se je ločil od svojih udanih mu Repencev, in dolgo ga niso mogli pozabiti, saj je bil ves njih. Pri Sv. Ivanu pa se je začelo šele posebno plodonosno delovanje Trevnova. Cerkev je bila res velika, a trebalo je še mnogo notranje oprave, magistrat pa za cerkve ni posebno

radodaren. Zato se je lotil dela župnik sam; njegovo pazno oko je kaj kmalu videlo, česa je potreba. Prenaredil je velik altar, kupil je nov velik lesteneč, ki je stal 1800 gld. V zvonik je preskrbel velik zvon, ki je po teži drugi za zvonom sv. Justa in bo še dolgo glasni oznanovalec gorečnosti njegove.

Vsega svojega duha pozornost pa je obrnil na orglje; kot izvrsten muzik je kmalu uvidel, da niso dostojne za tako cerkev, posebno klavijatura je bila nerodna za organiste, ki je moral pri igranju kazati hrbet velikemu altanju. Najel si je delavca-strokovnjaka, pri delu pa pomagal sam. Cele dneve je takrat preživel na koru, je pregledoval popravilo, glasbil piščale in sploh pripomogel, da je brez obilnih stroškov popravil orglje, ki so sedaj izmed najboljših v Trstu in okolici. Mnogo drugega je še storil pokojni župnik, a ni se kazal, za njegova dela zna najbolj On, ki kraljuje nad nami.

Leta 1892 obhajal je sedemdesetletnico svojega rojstva. Vsa župnija se je veselila tega dne; na predvečer je bilo vse razsvetljeno in je pričalo o ljubezni in udanosti

ovčic do svojega pastirja, Tržačani pa so se vpraševali: »Kaj je nccoj pri sv. Ivanu?«

Leta 1898 praznoval je svojo zlato mašo, dasi še čil na duhu, vendar oslabil na telesu; posebno so mu odrakale oči.

»Sedaj sem imel zlato mašo, trebalo bo kmalu iti«, dejal je sam, a vendar je še ostal v službi. Po zlati maši imenovan je bil papeževim komornikom, a višnjevega kolarja ni nosil; le redkokedaj si ga je nadel, a še to le za malo časa. Skromen, kakor je bil, ni maral za časti.

Lansko jesen prenovil je župnijo v notranjem s sv. misijonom, potem pa kmalu stopil v stalni pokoj. Vleklo ga je domov v Idrijo, katere prej več let ni videl. Pravijo, da je to hrepenenje po rojstnem kraju znamenje bližajočemu se koncu; in res, komaj par mesecev, in izdihnil je svojo dušo!

Sedaj počiva moj prvi župnik za vselej. Dasi nisva bila dolgo skupaj, ga pozabiti ne morem. Učil sem se od njega mnogo. Bil je goreč dušni pastir, neupogljiv narodnjak. Stal je kot hrast, ki ga ne stro viharji, le sekiri se upogne, a Trevna je mogla upogniti le — smrt.

M. Š.

ki gotovo ne sme dopustiti, da bi ga pobili demonstrantje.

Mej ministrovim govorom so se opetovano oglašali soc. demokratje, slednjič je pa Pernertorfer predlagal, naj se o odgovoru otvori debata. Ta predlog je zbornica od klonila s 115 proti 80 glasovom, kar je dalo zopet povod soc. demokratom, da so udrihali po Poljaki ter »klerikalcih.«

S tem je bila zadeva končana in seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

Čehi in davek na vožne karte.

Po sklepu včerajšnje seje poslanske zbornice se je češki klub iznova posvetoval o stališču, ki naj je zavzema napram vladni predlogi o davku na vožne karte. Klub je z zadovoljstvom vzel na znanje sklep zbornice, da se vladna predloga premesti s 1. na 5. mesto in tako deloma ustreže češki želji, vendar pa izjavlja, da mora vztrajati pri prvotnem sklepu, dokler vlada ne ustreže tudi nadaljnjim zahtevam. Čehi hočejo imeti po prej garancij, da se čisti prinos davka na vožne karte porabi za odpravo mitnic ter za zboljšanje položaja diurnistov. Če finančni minister izjavlja, da raje odstopi, nego bi sestavil prihodnji proračun brez novega davka, izjavljajo Čehi, da raje obstruirajo nego bi dovolili novi davek brez istočasne odprave mitnic. Vlada naj torej pritiska na gosposko zbornico, da takoj reši predlogo o mitnicah, pa bo rešena parlamentarna kriza.

Kriza v Franciji.

V včerajšnji seji francoskega ministrskega sveta je kabinet uradno podal ostavko, ki jo je predsednik Loubet tudi sprejel. Po dosedanjih navadi je Loubet takoj pozval k sebi predsednika senata in zbornice, da mu poročata o splošnem političnem položaju in glede sestave nove vlade podasta potrebna pojasnila. Čuje se, da bota oba predsednika predlagala Brissona za novega kabinetnega načelnika, in še le potem, če ta ne vsprejme naročila, se bo Loubet obrnil na Combesa. Izmed dosedanjih ministrov pride v novi kabinet tudi Lanessan; finance poverijo bržkone Rouvierju.

Položaj v Južni Afriki.

Po sklenjenem miru, ki so ga podpisali, kakor trdijo angleški uradni krogi, vsi burski voditelji, se je končala v Južni Afriki uradna vojska. Večinoma vsi burski oddelki v Transvalu in Oranji bodo odložili orožje in se vrnili na svoja posestva. Tudi Krüger, ki je bil izpočetka odločno proti vsprejetim mirovnim pogojem, se je konečno sprijaznil z njimi in se vrne v Transval. Da ne bo več predsednik nekdanje transvalske republike, to ve najbolje sam, mogoče pa je, da mu poverijo vkljub temu kako častno mesto.

Ne more se pa trditi, da bi se pokorili mirovnim pogojem tudi kapski vstaši. Organi transvalskega poslanstva v Bruslju javno izjavljajo, da sklenjeni mir ne pomeni nikake sprave, ker kapski Buri ne priznavajo miru in bodo i nadalje vodili vojsko proti Angležem. Raynotako se sme soditi, da se jim pridruži še marsikak oddelek v notranjem nekdanjih burskih republik in da bodo imeli Angleži i nadalje dovolj opravka predno ukrote vse nezadovoljne elemente.

Iz brzojavk.

Delegacijsko zasedanje se zaključilo v ponedeljek 9. junija. — Bursko-angleško mirovno pogodbo so podpisali: za angleško vlado Kitchenier in Milner; za transvalsko Schalk-Burger, Reitz, Botha in Delarey; za oranjsko pa Stein, Dewet, Olivier in Hertzog. — Število ujetih Burov je znašalo do 3. maja 25.555. — Minister Rezek namerava po poročilu nemško-liberalnih listov v kratkem odstopiti, ker se ne strinja s stališčem češkega kluba. — Nov vsenemški dnevnik ustanove v jeseni na Dunaju poslanci vsenemške zveze. — Nagrada angleškimi vojakom v Južni Afriki. Poroča se, da dobi vsak angleški vojak 5 funt. šterlingov nagrade. Pripomniti treba, da denarja še nimajo v rokah. — Nižjeavstrijski deželni zbor se snide k zasedanju 16. junija ter bo zboroval kakih 6 tednov. — Moravski deželni zbor prične

zasedanje 17. junija ter bo zboroval do 10. julija. — Filipinsko poslanstvo v Rimu. Pod vodstvom civilnega guvernerja Tafta je došlo v Rim poslanstvo, ki namerava z Vatikanom urediti verska vprašanja na Filipinih.

Občinski svet ljubljanski.

»Narodov« poročevalec na galeriji. Tudi pri včerajšnji seji je »Narodov« poročevalec Linhart moral zdeti na galeriji. Ako bi prišel med občinske svetnike, zgodilo bi se v dvorani nekaj posebnega lepega. Mnogi občinski svetniki bi vstali in odšli iz dvorane. To je menda »Narodov« poročevalec čul, zato je rajši prišel na galerijo. Sedaj je spodaj v dvorani samo poročevalec uradne »Laibacher Zeitung«.

Zahvala časnikařev.

Župan je pričetkom seje izročil občinskemu svetu zahvalo časnikarskega odbora za veliko gostoljubnost, s katero je občinski svet sprejel udeležence shoda slovenskih časnikarjev. Župan je dejal, da je sedaj vse slovensko časopisje polno hvale o Ljubljani in o krasoti naše domovine. Shod bo zlasti velikega pomena, ker bo slovensko časopisje, kadar se bomo borili za naša prava, tem odločnejše zastopalo naše pravice, ker je spoznalo naše razmere. Tudi češko pevsko društvo »Smetana« se je zahvalilo za sprejem.

Ljubljana in voda.

Najzanimivejša točka včerajšnjega dnevnega reda bilo je poročilo o delovanju mestnega vodovoda v letu 1901. Vodovod je imel prebitka 31.095 K 58 h, za 9000 K več, kot je bilo v proračunu. Vode je bilo v letu 1901 vzdignjene 1195 milijonov 281 tisoč litrov. Največ vode se je porabilo meseca julija, najmanj meseca decembra. Premoga se je porabilo v Klečah 687.625 klg., olja za stroje 2000 klg. itd. Na mesec se je porabilo vode 99 milijonov litrov. Na enega Ljubljana je prišlo 90 litrov na dan. Ako bi hoteli iz Kleč v Ljubljano voziti vodo, bi potrebovali, ako bi naložili na en voz eno tona, 3320 voz na dan, in ako bi jo hoteli z vlakom prepeljati v Ljubljano, bi potrebovali na dan osem vlakov, katerih vsak bi imel 40 vagonov. Ako bi vsa vodo, ki se je tekom leta porabila v Ljubljani, apustili v Ljubljano, bi tekla mimo nas 41 ur in pol ali dva dni in dve noči. Ako bi napolnili z vodo mestno posvetovalnico, bi jo morali napolniti 1038krat. Izrekla se je zahvala osebju pri vodovodu.

Umaknjena prošnja.

Občinski svetnik gospod Josip Turk je vložil prošnjo, da se mu poviša plača za dovažanje premoga. Pred sejo je gosp. Turk svojo prošnjo umaknil, zato je prošnja postala brezpredmetna.

S kako mero se dele podpore.

»Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov« je prosilo za prispevek. Pri tem društvu so zavarovani magistratni zasebni uradniki, ki so tako preskrbljeni za slučaji bolezni. »Socialni« občinski svet je društvu dovolil samo 100 kron. ... Nato je prišla na vrsto prošnja »Splošnega ženskega društva« za podporo. V tem društvu je učila narodne dame Zofka Kveder in društvo prireja estetične čajne večere. Župan je predlagal, naj se da društvu 300 kron podpore. Občinski svet je dal »Splošnemu ženskem društvu«, čegar članice so soproge najbolj bogatejših naprednjakov, 200 K podpore. Kako nepristransko ulogo bode igral občinski svet, ako se oglase za podporo sedaj tudi društva, ki podporo dosti bolj potrebujejo, kakor pa to društvo bogatih dam?

Mestna ljudska kopelj.

je že potrebna popravil. Cementni omet, katerega je izvršila trvdka Ast, je za nič. Napravile se bodo v kopeli plošče, katere bode za 5940 kron izvršila Rakoniška trvdka. Trvdka Ast je obljubila odškodnino 720 kron, a občinski svet je odločil, naj magistrat natančno preračuna škodo. Značilno je, da je komisija še le sedaj izrekla, da je cement za take kopeli za nič. Zakaj še le sedaj, ko že vsak vidi škodo? Župan je izjavil, da je kopelj v Koleziji prenovljena, kakor nova.

Nov park.

Občinski svet je določil, da se med hišami banke »Slavije«, »Glasbene Matice« in Lazarinjeve napravi park. Banka »Slavija« je pridobila del Auerspergovskega posestva in bo sedaj odprtino pri svoji hiši lahko popravila. Občinski svet je določil, naj banka »Slavija« bišo popravi v sedanjih stavbenih črti, nekaj prostora pa odkupi od »Slavije« občina za park. Podere se tudi mestno skladišče ob Kušarjevi hiši. Ali bi ne mogla »Slavija« občini darovati potrebnega prostora za park? Dobička ima banka dovolj v Ljubljani! Za napravo parka je občinski svet določil 600 kron. Predlog mestnega vrtnarja za napravo novega parka ob Latermanovem drevoredu se je odbil.

Razno.

Mesarju Antonu Slovši je magistrat odbil prošnjo, da bi smel prodajati goveje meso v Solekem drevoredu. G. Slovša je rekural in pravi, da v svoji sedanjih prodajalnici ne proda dovolj. Občinski svet je rekurz odbil. Za to, da se gospodu Slovši ugodi za eno leto, je govoril gospod Predovič, proti je pa govoril gospod Turk. — Pri hiši gospe Pleiferjeve na Poljanskem nasipu se obrežejo lipe, pri hiši g. Stareta na Marija Terezije cesti pa kostanji. — Predsedstvu sodišča se je odgovorilo, da za nižjo ceno, kakor se je določilo, ne more dati električne luči za novo justično poslopje. — II. mestnemu šolskemu otroškemu vrtnu se dovoli dotacija 100 kron. — Rekurz Iv. Mavca, posestnika v Rečnih ulicah, se odbije. — Parcelacija Korskovega posestva na Bleiweisovi ulici se odobri. — Odobre se popravila v ubožnici na Karlovske cesti. — Odkloni se ponudba Jos. Koutnega za zamenjavo sveta. — Prošnja nemškega »Draselnega društva« za odpis najemščine za leto 1901 se odkloni. — Nadučitelj Franu Cernagoju se prepuste pridelki na kmetijskem preskuševališču na Barju, ako povrne občini davke za dotični prostor. — Sklene se prodati gospodu Jos. Špaleku iz Kamnika mestno stavbišče ob Levstikovih in podaljšanih Nunskih ulicah, ako plača 24 kron za kvadratni seženj in ako ondi tekom enega leta zgradi vilo. — Stražnikom, ki so zasledovali pse brez mark, se dovoli nagrade 100 kron. — Ne odobri se naprava ograje pri nasadu med Krejčijevo in Gerberjevo hišo. — Občinski svetnik g. Turk je koncem seje interpeliral, zakaj se ne napravi javno stranišče na Karlovske cesti, ker je to napravo občinski svet že odobril. Tudi občinski svetnik g. Predovič je priporočal to napravo.

Na Sveti gori.

S Svete Gore pri Gorici, 1. jun.

Procesija, katera se je na posebno željo ranjkega kardinala letos vpeljala, vršila se je prav slovesno in pobožno. Okoli tisoč vernih častilcev svetogorske Matere milosti pomikalo se je v najlepšem redu iz cerkve proti kapelici sv. Františka po stopnjicah na vozno cesto, koder so se polagoma vračali glasno moleč sv. rožni venec ali pa pobožno prepevaje svete pesmi v svetišče nazaj. Ne potrebnih radovednežev, brez katerih se redko katera procesija vrši, tu gori ni bilo. Vse je stopilo v vrsto in pobožno kleče prejšlo notoma štiri običajne blagoslove z Najsvetejšim.

Mej slovesno sv. mašo prihitel je gori semeniški vodja monsg. Gabrijelovič, gosp. kurat Golob pa je pripeljal že poprej dekleta Marijine družbe belo oblečene, ki so najprej opravile prav spodbudno romarske pobožnosti, potem se vdeležile vsem v najlepši zgled slovesne procesije. Sprejele so Jezusa najprej pri sv. obhajilu v srce, potem ga tudi zunanje počastile in to je menda gotovo najlepša, najveselejša procesija. Da bi našle mnogo posnemovalcev! Petje je preskrbel konstanjeviški kor redovnih klerikov, katere izborna vodi in vežba p. Aleksander. Bog bodi plačnik!

Prihodnjo nedeljo na »kronanico« bo kakor vsako leto običajna slovesnost in procesija iz Kanala. Ta dan je eden največjih shodov. — Romarska hiša bo v kratkem tudi znotraj popolno vrejena.

Novodoben učitelj.

Kaj takega še ni bilo na Kranjskem.

Iz Domažal se nam poroča: Preteklo nedeljo smo imeli običajno procesijo s preav. Rešnjim Telesom, katero je vodil mengeški g. nadžupnik. Vse je šlo prav po redu, vreme lepo, kapelice lepo in umetno okrasene, veteranske in gasilno društvo, dobro znana domžalska godba, pobožnega ljudstva veliko. Vse je molilo in častilo sv. Rešnje Telo. Le eden človek v celi procesiji je delal Bogu veliko nečast in vernemu ljudstvu zlasti pa šolski mladini pohujšanje.

Kdo je neki bil ta napredni človek? Nemški učitelj Witzani. Kaj je storil posebnega? S cilindrom na glavi, toraj pokrit je šel s procesijo pri otrocih nemške »Schulvereinske« šole, katere je nadzoroval. Na svoja lastna ušesa sem slišal, kako so nemški otroci, poučeni po svojem katehetu, lepo in glasno molili, njihov učitelj pa je pri njih korakal s cilindrom na glavi. Ali ni to veliko motenje vere in nepopisno pohujšanje? Ljudstvo je bilo do skrajne meje razburjeno in ne ve se, kakšen konec bi bil temu pohujšanju, da ni po tretjem blagoslovu domžalski duhoven stopil k njemu in ga dostojno opomnil, da naj se odkrije, ali pa naj se odstrani. Ne sicer rad, pa vendar odkril se je s protivnimi besedami: Ich werde mich beschweren.

Zdaj pa še enkrat vprašam: Ali je to res tudi v katoliški Kranjski mogoče? Da je kak radovednež od strani gledal tako procesijo s pokrivalom na glavi in s cigareto v ustih, to se je že slišalo, da je pa šel kak »Volks- und Jugendbildner« kakih

40 korakov pred sv. Rešnjim Telesom v procesiji s cilindrom na glavi, kaj takega še nismo niti slišali niti brali. Prav radovedni smo, kaj bodo v to poklicani organi k temu rekli, kaj ukrenili.

Deželni šolski svet, kateri je zadnjič zopet mirno pustil, da je njegov član v listu razglašal njegove tajnosti in napadal korporacijo, katere član je žalibog sam, ta se naj zdaj pokaže, če razume več kulture, kakor omenjeni — »vzgojitelj«.

Služba božja na Brezjah.

Pri Mariji Pomagaj na Brezji obhaja se služba božja po tem redu:

Vsako soboto in pred vsakim praznikom zvečer ob solnčnem zahodu so lavretanske litanije z blagoslovoma.

Vsako nedeljo, kakor tudi vsak zapovedan praznik je jutraj o pol 7. pridiga, potem sv. maša; ob desetih zopet pridiga, potem sv. maša; ob pol sedmih zvečer litanije.

Vsak ponedeljek in torek je peta sv. maša z blagoslovoma ob šestih jutraj.

Vsak delavni dan so gotove sv. maše ob petih, šestih jutraj in dopoldan ob 1/10, ko pridejo ljudje od vlaka.

Tudi je vsak nezapovedan Marijin praznik ob šestih jutraj peta sv. maša z blagoslovoma.

Izpred sodišča.

Kamniški Stele pred goriškim sodiščem. Predvčerajšnjim se je vršila pred goriškim okrajnim sodiščem razprava proti bivšemu pevovodji narodno naprednega pevsko glasbenega društva Francetu Steletu in proti mladeničema Hlede in Komel iz Kronberga radi nenravnih dejanj po § 129 kaz. zak. Hlede je dobil obo leto težke ječe, Stele pa dva meseca zapora.

Blamirana celjska nemškutarija. Celjski Nemci so hoteli postaviti o sestavljanju cerkvenih konkurenčnih odborov v svojo korist zasukniti, da bi oni dobili v cerkvenem konkurenčnem odboru večino, ter tako komandirali v slovenski farni cerkvi. Pritoževali so se, ker ni njih obveljala, na vse strani, sedaj pa je najvišja oblast, upravno sodišče, njih pritožbo zavrnilo. S tem je stvar končno rešena in celjska nemškutarija blamirana.

Zopet eden. Nemški župan Anton Winkler iz Altenmarkta na Štajarskem je dobil za poverjenje uradnega denarja šest mesecev težke ječe.

Včeraj je bil pred porotniki obsojen v 13letno ječo 50letni Peter Likar radi požiga Dvžanove sušilnice v Goleniku, znamenemu zloglasnemu Fran Kreču pa je sodišče radi ropu in drugih nasilnostih prisodilo 12 let težke ječe. Obširneje poročilo o teh dveh razpravah priobčimo radi pomanjkanja prostora v prih. številki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. junija.

Novi stolni prošt. Pismo sv. Očeta z dne 23. aprila t. l., s katerim je g. prelat dr. Ivan Kulavice imenovan za stolnega prošta ljubljanskega, je došlo včeraj v Ljubljano. Vsled tega bode novi prošt prihodnjo nedeljo ob 11. uri slovesno umeščen v svoje dostojanstvo.

C. kr. deželni šolski svet. Žurnalist, ki sedi v deželnem šolskem svetu, vrača deželnemu predsedniku njegovo ljubezen do liberalne naprednosti na kaj čuden način. Zadnjič je zopet kar napadel deželni šolski svet, ker je dal neko učiteljico drugam, kakor je želel omenjeni žurnalist. Ta žurnalist tudi kar taji, da bi on bil sploh dolžan varovati glede tega uradno tajnost iz dežel. šol. sveta, ter grozi, da bo še naprej v čednem listu »Slov. Narodu« čuval nad korektnostjo postopanja v deželnem šolskem svetu. Radovedni smo, če se bo dala ta korporacija še dolgo terorizirati od žurnalista! To je unicum v Avstriji!

K ljubljanskim procesijam. Sobotni »Narod« se prav otroče veseli, češ, da je bilo pri stolni procesiji sicer polno gledalk in gledalcev, malo pa udeležnikov. Vidite ga, vernega kristjana, ki je že stokrat za trjeval, da ni proti krščanstvu, ampak le proti »klerikalizmu«. Če je res kak razloček med »klerikalizmom« in krščanstvom, potem vprašamo: Kaj ima procesija s »klerikalizmom«, katerega edinega baje pobijate, opraviti? Zakaj si tako veselja roke mnete, če se le malo ljudi procesije udeležuje? S tem se dovolj jasno razodevate, koga in kaj prav za

prav sovražite... Toda v tem oziru je škoda z Vami govoriti vsako besedo. Mi konstatujemo samo resnico. Resnica pa je, da se ljubljanske procesije z vsakim letom lepše in ob večji udeležbi ljudstva obhajajo, stolna procesija pa je bila letos posebno sijajna. To je bila splošna sodba pomestu, vse je bilo izredno zadovoljno s procesijo. In ravno zato je menda »Narod« čutil potrebo pisati, da ni bila, da bi izbrisal mogočni vtis, ki ga je ta slovesna manifestacija krščanstva naredila in zapustila v ljudstvu. Sijaj pa ji je dala poleg novega krasnega nebesa zlasti vedno večja udeležba vernega moštva in na novo uvedena udeležba meščanskih dam. Verska zavest in cerkveno življenje kljub vsemu smišljaj in procvita. »Narod« pravi, da so se udeležile procesije tiste dame, kakor vsako leto. Faktum pa je, da se do lani dame razun par sploh niso udeleževale procesije in da jih je bilo letos zelo častno število. Morda da »Narod« s svojim terorizmom res kako dobromislede ostraši — kajti da uduši dobrega, kjerkoli le kaj more, to mu že priznamo — gotovo pa je, da jih je mnogo, ki se njegovemu terorizmu ne uklonijo, ki bodo hodile k procesiji kljub in ravno zaradi »Narodovega« smišljaja; in v svesti smo si, da bodo polagoma tudi druge, ki ga doslej niso imele, dobile pogum, javno nastopiti in izpričavati svoje verske prepričanje. — Da je udeležba pri procesiji zadostna, priča to, ker procesija potrebuje cele tri četrt ure, predno se uvrsti; večje mase ljudstva že skoro ni mogoče v redu držati. Pri toliki množini ljudi pridejo v poštev le bolj korporacije, kakor posamezniki. Da torej drugi gledajo ob strani, to je čisto naravno in prav, in drugače biti ne more. Le eno besedo bi v tem oziru dodali. Večina gledalcev se dostojno vede, le posamezniki prodajajo sem pa tja svojo brezobraznost, da se ne odkrijejo razun kadar se Najsvetejše nese tik mimo njih. Ne glede na versko čuvstvo bi jim že najnavadnejši takt, če bi ga kaj imeli, povedal, da je to neolikano. Če grem s človekom po poti, ki pozdravi svojega znanca, pozdravim ga i jaz. To je ena najprimitivnejših zahtev olike. Prav iz istega razloga velevala tudi čudostojnosti, da kdor gre mimo odkrite in morele množice, da je tudi odkrit, da ne pase samo svoje radovednosti, ampak da z neko pijeteto spremlja sveto opravilo. Tem bolj nujno pa je še, biti odkrit pri blagoslovih. In debele neotesanosti mu je treba, kdor sredi odkrite množice hoče in more stati pokrit. Ne razumemo, kakor morejo ljudje, ki toliko govoré o olike, ne vedeti tako enostavnih pojmov olike! — Sicer pa, kaj naj še govorimo o procesiji: mi smo zadovoljni z njo, »Narod« je zadovoljen, — kaj hočete še več?

Konferenca duhovnikov Sodalitatis SS. C. J. za ribniško dekanijo bo 9. junija ob 10. uri dopoldne v Loškem potoku.

Odlikovanje. Vodji inspektorata južne železnice v Trstu, gospodu Jul. Nesslerju, je podelil nemški cesar red rubežega orla.

Poročil se je pri Sv. Frančišku na Štajerskem nadučitelj g. Josip Teršak z gđ. Ano Bizjak.

Liberalna klepetulja. Iz Idrije. Liberalci grozno preiskujejo in pozvedujejo, kje bi mogli dobiti kak madež na klerikalcih. Le eno napako imajo, blebetavi so kot kako staro babše. Takole v nedeljo ali ponedeljek, predno izide »Jednakopravnost«, že raztrobijo, kaj bo prinesla. Zadnjih 10 dni so nabirali gradiva, da bodo dokazali, kako izrabljajo duhovniki denar iz bogatih, pa neukih ljudi. Na piko bodo vzeli posebno dva duhovnika, eden biva v Idriji, eden pa v Črnem Vrhu. Ako se ta novica v četrtek vresniči, bomo prav hvaležni lističu in — ljudem, ki so naprej izdali. Bodo mogoče vsaj tudi nam govoriti o precej zanimivih stvareh.

Istirjevanje davkov. Posesnik z Vrhniko nam piše: Naša davkarija tirja sedaj zemljiški davek za tri četrt leta in sicer je bilo že več posestnikov zarubljenih radi tega, ker niso plačali zaostalega zneska

za prvo četrt leta 1902 in za drugo in tretjo četrt leta že naprej, kar je popolnoma nepostavno. Davkarija sme sedaj tirjati samo za prvo četrt leta — in to samo one, ki plačajo nad 40 K davka, s me tudi za rubiti, drugače nikogar. Posebno letos je zelo hudo za plačevanje, ker smo morali plačati dva obroka potresnega posojila in sedaj nas pa zopet rubijo kar za tri četrt leta vse brez izjeme. Ne bi se pritožil, ako bi se bilo samo meni to zgodilo, a navedem lahko toliko slučajev, ki bodo pričali, da se ravna pri vrhniški davkariji pretrdo. Kdo je kriv tega, ne vem, bode že direkcija potrebno ukrenila, da se stvar preišče, ker imamo sicer nepotrebna pota in stroške.

Predavanje v Trzinu. V Trzinu bo v soboto 7. junija ob 8 zvečer predaval dr. Julij vitez Payer »O čudnih dogodbah in težavah v polarnem svetu, ki jih je sam doživel pri treh ekspedicijah za severni tečaj, o Andréjevi osodi, o podmorskih ledenih ladjah itd.« Pri neki ekspediciji se je primerilo Payerju, da je 800 čevljev globoko padel in obtčal v snegu.

Opera »Zrinjski« se bo predstavljala na dvornem gledališču.

Utonil je v Savi Janez Mušič, črvljar iz Vikerč. Govori se, da se ga je preveč napil in zašel v vodo. V ponedeljek popoldne ob 4. uri potegnili so mrtvega iz Save.

Slavna dejanja hrvaške vlade. Dež. vlada hrvaška je pritrdila mnenju mestnega magistrata, ki je razveljavil sklep občnega zbora »Hrvaške Matice«, da dobi za služni tajnik g. Kostrenčič 1800 K letne pokojnine, češ, da »Matica« nima pokojnine v pravilih. — Včeraj je policija preiskala vse stanovanje g. St. Radića v Zagrebu in zaplenila vse izvode njegove brošure »Kako čemo iz našega zla v dobro«, ki je prišla že pred tremi tedni nezaplenjena iz cenzure. V tiskarni v Sisku je tudi zaplenjenih 2000 izvodov te brošure, češ, da se z brošuro širi mržnja proti banu, proti civilnemu zakonu in proti mažarskemu narodu.

Nova dij. ustanova. Pred letom na Dunaju umrli upok. rač. revident g. Venc. Arco je zapustil 4000 K za dijaško ustanovo, ki naj jo uživa gimnazijec iz njegovega sorodstva ali pa iz sodraske občine. Podeljevalo jo bo dež. predsedstvo.

Zopet eden. Iz kršč. soc. krogov smo prejeli: Nemila smrt je pokosila, kot ste že omenili, iz naše srede zopet moža, ki po svojem mišljenju in delovanju zasluži, da se ga na tem mestu spominjamo: Jurij Končan ni več med živimi! — Božja previdnost peklicala ga je po trudapolnem življenju k sebi po plačilo. Kaj je bil Jurij kršč.-soc. organizaciji, videli bomo šele sedaj, ko ga ni več med živimi. Bil je mož stare slovenske in krščanske korenine, ki ni poznal hinavstva in ki je tudi prijatelju odkrito povedal njega napake. Takih mož je malo. Zato pa čutimo kršč. socijalci ob njegovem grobu toliko večjo praznoto, ki jo je izpolnjeval v svojem krogu. Mož, neuki delavec, kateremu je pod raševno obleko bilo plemenito srce in v glavi deloval zdrav razum, ni poznal sovraštva. Toda branil je s čudovito duhovitostjo napram vsakemu svoja načela. Počivaj, blagi sbojevniki za pravice delavstva, mirno v domači zemlji, duša tvoja pa naj vživa večno plačilo v nebesih — kjer se enkrat zopet vidimo!

Vročina v šoli. Bližajo se mučni časi, ko mladina vročine zeva na šolskih klopet in presedeva tam svoje ure, ne da bi se mogla kaj naučiti. Zato se nam zdi umestno opozoriti na dotični ukaz merodajne oblasti, kateri določa, da se mora pri gotovi visokini temperature prenehati s popoldanskim poukom, kar je gotovo utemeljeno z zdravstvenega in s pedagogičnega stališča. Opozorili smo na to dejstvo, ker dosedanja izkušnja nas uči, da se z omenjenim ukazom učnega ministerstva pride redno proti koncu šolskega leta na dan, ko nima niti učiteljestvo niti učenec od tega več kaj korist.

Na adresu vodstva deželne bolnice, oziroma deželnega odbora v Ljubljani. Piše se nam: Obiskal sem slučajno te dni bolnika v deželni bolnici in zapazil v svoje začudenje, da so bolniki na okulističnem oddelku deloma nastanjeni v

podzemeljskih prostorih. Če se kaj takega zgodi v starih prostorih, ni čuda; a v moderno zgrajeni bolnici se ne sme kaj takega pripustiti in čuditi se moramo, da se je dobilo za to prebivatno dovoljenje, ko so večinoma otroci na obeh bolni vled akrotozoze in drugih takih krvnih bolezni. Sprejema naj se gotovo število bolnikov, kolikor jih gre v poslopje, ako je pa to premajhno, naj se potrebno ukrene, da se dobe zdravi nadzemski prostori.

Javno ljudsko knjižnico namerava ustanoviti v Ljubljani obč. svet. Tako smo čuli včeraj v obč. svetu. Tu bi obč. svet res storil hvalevredno delo, ako bi se potrudil, da se dobra javna ljudska knjižnica skoro ustanovi. Ako se pa misli po liberalnih pornografskih nazorih urediti taka knjižnica, potem bi seveda bila taka stvar tako »koristna«, kakor neka druga ustanova v Ljubljani.

Slovesen pogreb vojaka. Iz Gorice se poroča, da se je jako slovesno vršil pogreb onega nesrečnega nadtopničarja Dinacherja (Lajbacherja?), o katerem smo poročali, da je bil po nesreči zadet v hrbet od puške, katera se je sprožila pri basanju topničarju Sedelčiču na straži pri topničarski vojašnici. — Pogreb so priredili častniki in vojniki topničarji kar najslavesneje. Mrtvaški voz je bil ves obložen z venc, katere so darovali častniki in tovariši nesrečnega. Pogreba so se udeležili tudi vsi častniki in vojniki v Gorici garnizujučega topničarskega polka in kar je bilo nekaj posebnega, vojniki spremili so mrtvega tovariša notri do groba. Pogreb je bil jako ginljiv in se ga je udeležilo tudi mnogo drugega občinstva.

Pri procesiji na sv. Rešnjega Tellea dan vedel se je nespodobno in pohujšljivo dninar Miha Bizjak. Ko se je delil blagoslov pri kapeli v Slapah, tare Device Marije v Polji, bil je Bizjak pokrit in je nerazumljive besede sam seboj govoril; ljudstvo je bilo vled takega obnašanja silo ogorčeno.

Nedeljski počitek so uvedli v svojih pisarnah slovenski odvetniki v Trstu gg. dr. Abram, dr. Rybač, dr. Gregorin, dr. Slavik in dr. Pretner, in sicer za poletne mesece junij, julij in avgust. Posnemanja vredno!

Koroške novice. Ustrelil se je v Celovcu 22-letni stražmojster Maksimilijan Essreiter. Ustrelil se je v želodec. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico. — Mrtvo žensko v Dravi so našli v Velikovasi. Truplo je ležalo že mesece v vodi, ker je manjkalo glave, nog in rok. — Prememba posestva. Posestvo umrlega tovarnarja usnja Branda v Beljaku je kupil nek konsorcij, obstoječ iz gg. Wenedicta, Stage, Walter in Rainer za 700 000 kron. — Zblazneli ravnatelj. V Ljubljani je zblaznel ravnatelj papirnice pri Beljaku. Po Kolodvorskih ulicah je letal v sami sraciji.

Stavke na Reki. Poroča se nam z Reke: Sporočili smo že, da so sklenili zidari na Reki, da prično stavkati 2. junija. Ta dan se jih je mnogo zbralo v gostilni, ki jo zovejo »Confederazione Operaia«. Zunaj so stali policisti, ki pa niso imeli priložnosti poseči vmes, ker se mir ni motil. Delavci so zahtevali razsodišče, a do večera niso dobili odgovora. V zidanju je zdaj na Reki 17 poslopij. stavka pa do 300 zidarjev. Mnogo jih sedi in spi doma, nekaj hodi po mestu. Semtertje se kaj zida, a le skrivaj, ker stavkujoči gonijo tovariše od dela. Na »Kozali« so delali. Dva stavkujoča sta branila drugim delati. Policija ju je aretirala. Eden je dobil 24 ur zapore, drugega so izpustili. — Začeli so stavkati tudi kamnoselci. Pred kratkim so predložili delodajavcem spomenico, a brez uspeha. — Tudi klančari v mestni klavnici so se uprli, ker je vodstvo najelo nekaj uslužbencev. Prišlo je do resnega konflikta. Tu pride spretni nadzornik Vidmar z nekaj stražarji. Ker ni šlo iz lepa, so jih aretirali. Ivan Malenšek je dobil 6 dni zapore in 50 kron globe, Vincenc Malenšek 10 dni zapore, Ivan Grabovac 6 dni in 50 K, Franc Valenčič 8 dni. Ti štirje so bili voditelji in so izgnani iz Reke. 15 drugih, ki so se dali nahujskati od teh, je dobilo vsak po 24 ur zapore.

Plavice in celjski nemškutarji. Celjski nemškutarji se radi »postavljajo« s plavicami. Tako celjski slovenski okoličani

za ta plevel precej skupijo in skupljeni denar oddajajo potem tudi za narodne namene, na primer za slovenski »Dijaški dom« v Celju. V trgovini g. D. Hribarja se v ta namen sprejema skupidek od plavic.

Slovenska občina Velenje je imenovala našega narodnega nasprotnika graščaka pl. A. d. a. m. o. v. i. d. a. častnim občanom. Slovenska zavednost, kje si?

»Südmarka« v Gradcu se vendar brani pokriti slepariji v nemškem »Vorschussverein« v St. Lenartu v Slov. goricah. Nje ustanovitelj Feichtinger je rekel v odborovi seji, da »Südmarka« vendar ni poklicana vsako nemško goljufijo s svojim denarjem poravnati. Škribi pa tudi tega odbornika, da bi med oškodovanimi ne bil kak Slovenec in bi se temu seglo pod roko.

Slovenski inserat v »Tagespostu« je prijavil krajni šolski svet v Stranica. »Tagespost« sama pravi, da naj se taki inserati pošiljajo slovenskim listom, ki jih radi prijavijo, ne pa nemškim, katerim so slovenski inserati nadležni.

Efektno tombolo je dovolilo ministerstvo »Delavskemu podporn. društvu« na Savi.

Medvedko ustrelil je te dni blizu Ilirske Bistrice posestnik Mih. Kovačič.

Sveče so se podražile s 1. junijem in sicer za 8 kron pri 100 zavitkih prima in 6 kron pri 100 zavitkih druge kvalitete.

Margetič, sloglasni klanec pri Veliki Dolini, prišli so prelagati. Vendar enkrat! Zdaj pa se želimo, da bi mogli kaj kmalo naznaniti, da so začeli graditi most pri Brezicah čez Savo!

Ljubljanske novice. Aretirani trgovci. Preiskovalni sodnik g. Kramžar je aretiral tukajšnjega trgovca g. Konrada Schumija, ki se sedaj nahaja na Žabjaku. Menda imajo od g. K. Schumija upniki tirjati 300.000 gld. — Tudi njegova silijska v Zagrebu več ne posluje. — Prenajena bolnica. V ponedeljek je bilo v dež. bolnico sprejetih 57 bolnikov, včeraj pa 48. Toliko število bolnikov že davno ni bilo sprejetih v bolnico na posamezne dneve. — Poskušeni samomor gimnazijca. Danes zjutraj ob pol 5. uri zjutraj se je ustrelil na Martinovi cesti v bližini mitnice in dež. bolnice sedmošolec Fran Einspieler. Težko ranjenega so mitniški pazniki prenesli v bolnico. Krogla mu je šla skozi prsa in je zdihoval: »Premalo sem se!« — Menda pa ne bo »premalo«, ker je smrtonovarno ranjen in bo težko okrevale.

Z Reke. (Veselo in žalostno.) V nedeljo 8. t. m. bo tu slovesnost, pri kateri bodo odkrili spomenik Izveličarju — križ, 8 metrov visok. — Neki Pavel Colorig z Ogrskega je v gostilni žveplenke dal v vodo ter jo popil. Zdravnik je takoj prišel in mu želodec izpral. Pavel je rekel, da je to storil za šalo. — Neka ženska se je utopila v vodi, ki je bila globoka le 30 cm. Seveda nalašč. — Ustrelil se je finančni stražnik na postelji. Bil je takoj mrtev.

Tepež V noči dne 26. maja t. l. pili so fantje v Lenčetovi krčmi v Klečah ter bili jako dobre volje. Proti jutru pričelo se je mej fanti neko besedovanje, iz katerega je nastal prepir. Trije bratje Krušič so se med tem odstranili iz hiše in se napotili proti domu. Štefan Krušič pa ni imel miru, silil je nazaj v gostilno, brat Alojzij ga pa svari, naj se ne vrača nazaj, ker je v krčmi prepir, a v istem hipu dobi Alojzij z nožem sunek v desno roko in v nogo. Ranjen zbeži v gostilno, pove bratu Janezu, ki se je med tem tudi nazaj v krčmo podal, cel dogodek, na kar se oba kmalo odstranita. Komaj pa stopita par korakov čez prag, zagledata Franceta Merharja, ki je na tleh ležečega brata pretepal. Ranjenega Alojz. Krušiča so pripeljali v deželno bolnico, brat Štefan pa leži doma.

Stavke. Med čistilkami kave v »Punto franko« v Trstu je gibanje za stavko. Delavke tvrde Lutherer & Peter v Trstu so stopile v stavko. — Za deveturni delavnik stavkajo delavke v premogokopu v Moravski Ostrovi. — V Bajadosu na Španskem je radi stavke poljskih delavcev in nemirov razglašeno obsedno stanje za mesto in okolico. — V Szegedinu stavka 600 zidarjev. — Splošna stavka delavcev in delavk se prične v francoskih državah tobačnih tovar-

n a h in tovarnah žvepljenk. — Stavka di-
jakov na politehniko v Ljubljani se nadaljuje.
Raznoterost in Kranja. Pred tednom
so štrajkali nekateri zunanji delavci, ki
so delali v Majdičevem mlinu. Zahtevali so
zvišano plačo na dan, katero po vsej pravici
zaslužijo pri težkem delu. G. Vinko Majdič
jim ni ugodil, temuž je odpustil dotične de-
lavce iz službe in jih nadomestil z drugimi.
— Procesija sv. Rešnjega Telesa
se je vršila letos prav veličastno. Vdeležila
se je ogromna množica vernega ljudstva,
zlasti mnogo je bilo svetilk in belo oblečenih
deklic. Pri procesiji je svirala godba prostovoljnega
gasilnega društva. Pred posamnimi
blagoslovi je bilo zelo dobro moško pevsko
društvo »Kranja«. — Godba prostovoljnega
gasilnega društva je koncertovala v soboto
od 8—9. ure zvečer v »Zvezdi« pred Kreuz-
bergerjevo kavarno. V nedeljo je svirala pri
procesiji na Premakovem; popoldne na vrtu
g. J. Dolinar na Premakovem. — V soboto
je bil ob 9. uri deklamatorični večer gospe
Matilde Teodorović in njenega sina v
čitalniških prostorih. Občinstva je bilo precej
veliko. Deklamacije so zelo ugajale. — V
soboto je padla 17 metrov globoko učenka
L. razreda Pavla Sterniša z vrta na
cesto, a zgodilo se jej ni nič. Očividno jo
je varoval angelj varuh.

V morju se je utopila. V morju
blizu Miramara so našli mrtvo truplo neke
neznane, kakih 17 do 18 let stare deklice.

Novo pošto nabiralnico je dobila
vas Hinje pri Žužemberku.

Meteor. mesečni pregled. Minoli
mesec vel. traven je bil nenavadno hladen
in precej moker. — Opazovanja na toplo-
meru dadó povprek v Celajevih stopnjah:
Ob 7. zjutraj 7°6', ob 2. pop. 14°5', ob 9.
zvečer 9°7', tako da znaša srednja zračna
temperatura tega meseca 10°6', za 33° pod
normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó
733·7 mm kot srednji zračni tlak tega me-
seca, za 2·3 mm pod normalom. — Mokrih
dnij bilo je 18, padlo je pa vsega skupaj
156·6 mm dežja. — Ozračje bilo je ves čas
zelo nemirno; pogostoma se je oglašala burja,
češče jugozahodni veter.

Služba učitelja je razpisana do 1. ju-
lija na dvorazrednici v Črnem vrhu.

Najnovejša od raznih strani.
Z blaznel je čepni pevec dunajske dvor-
opere Fr. pl. Reichenberg. — Na-
črt t. t. v. Neka tatinska družba je prišla
v nedeljo v romarsko cerkev Laurahütte na
Nemškem, ko je bila cerkev polna romarjev.
Tatje so nakrat pričeli upiti: »Ogenj, ogenj!
V cerkvi je nastala panika. Mnogo žensk je
padlo preko stopnic. Ena ženska je bila
ubita, pet težko ranjenih. V tej zmešnjavi
so tatje izvršili mnogo žepnih tatvin. —
Vulkanična gora na Ogrskem, o kateri smo
včeraj dobili telefonično poročilo se imenuje
Straza v Karpatih. Prebivalstvo je ondi v
velikem strahu. Ljudje pravijo, da je ta gora
ugasli ognjenik. — V Tridentu stavkajo
delavke velike tovarne svile Tambosi. —
Napad v uredništvu. V uredništvo »Słowo Polskie«
je prišlo neko dekle ter je ustrelilo na ured-
nika E. Libanškega. Zadel ga ni. Na poli-
ciji se je dognalo, da je dekle blazno.

Znani kralj jekla ameriški mi-
ljarder Carnegie je znan po svoji dobroti.
S kupčijo se mož več ne peča inten-
zivno, pač pa daruje velikanse svote v do-
brodelne namene. Preračunalo se je, da
je za razne dobrotne stvari razdal 335
milijonov kron. Ko se je pretekli teden s
svojo ženo in hčerjo podal v Evropo, oble-
gali so ga poročevalci raznih časnikov in
hoteli od njega zvedeti, kaj bode še pod-
piral. Mož je dejal smehljaje, da za sedaj
ne namerava novih dobrotelnih ustanov, pač
pa misli ustanoviti časnikarski trust, da bode
imel pred časnikarji mir.

Današnji številki našega lista prilo-
žile so tvrdke Eberl, Mikusoh in Plocoli
Poletni vozni red, veljaven od
1. junija do 1. oktobra t. l. Pri naročanju
naj se cenj. naši naročniki in čitatelji blago-
volijo ozirati na omenjene zanesljive trgovce
ozir. obrtnike. Vozni red dobi se tudi
pri omenjenih tvrdkah zastonj.

Društva.

(Odbor šentjakobsko-tr-
novske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda)
vabi vse p. t. člane
k udeležbi rednega običnega zbora, kateri
bode v četrtek 5. t. m. ob 5. uri popoldne
v damski sobi »Nar. doma«.

Naredno gospodarstvo.

Za ribarje Odbor mejnarodne ribarske
razstave na Dunaju nam sporoča, da se je
oglasilo toliko vdeležnikov, da razstava ne
bo mogla na vrtu Huga Schwarzenberga,
ampak da se zanjo prirede veliki prostori v
Praterju z dvema vodovodoma za akva-
rije. Preskrbljeno bo tudi za promet z elek-
tričnimi železnicami do ribarske razstave.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Il. Bistrica, 4. junija. V harijski
duhovniški naredila toča silno škodo.

Ljubno, 4. junija. Slušatelji ru-
darske akademije so imeli shod, na ka-
terem so sklenili zahtevati, da se zavod
premesti na Dunaj ali v Pribram.

Trst, 4. junija. Poslanec Basevi na-
merava odstopiti.

Dunaj, 4. junija. (C. B.) Poslanska
zbornica razpravlja o nujnih predlogih,
ki so jih vložili socialni demokrati o
nemirih v Lvovu, ter o nekaterih dru-
gih, ki so bili tudi vloženi v današnji
seji.

Olomuc, 4. junija. V blaznici je
blazni podučitelj Risanek napadel ženo
Wodicko, ki je prišla obiskat svojega
bolnega sina, in jo umoril.

Lvov, 4. junija. (C. B.) Dopoldne
so se zopet zbirali demonstrantje na
raznih mestih. Napadli so nekaj vozov
s kruhom. Vojaštvo jih je razkropilo.

Lvov, 4. junija. Mej štrajkujočimi
zidarji in podjetniki se je doseglo spo-
razumljenje. Dotično pogodbo je oblastvo
potrdilo.

Lvov, 4. junija. V Sosnovicah je v
premogokopovem rovu »Saturn« pričelo
goreti. V jami je 150 premogokopov,
o katerih usodi se nič ne ve.

London, 4. junija. Cesar Franc
Jožef je bil mej prvimi, ki je čestital
kralju Edvardu na sklenjenem miru.

Franc Jožefova grenka voda

je najboljšo naravno čistilo.

V zalogi v Ljubljani pri **Mih. Kastner-ju**
in **Peter Lassnik-u.** 585 10-8

Umrli so:

2. junija. Marjeta Zebal, zasebnica, 69 let,
Knafljeve ulice 4, ostarelost.
3. junija. Alojzija Rutar, zasebnica, 28 let, Kri-
ževniške ulice 7, jetika.

Dunajska borza

dné 4. junija.

Skupni državni dolg v notah	101·70
Skupni državni dolg v srebru	101·55
Avstrijska zlata renta 4%	120·70
Avstrijska krona renta 4%	59·80
Ogerska zlata renta 4%	120·60
Ogerska krona renta 4%	97·95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	1603·—
Kreditne delnice, 160 glid.	686·50
London vista	240·27½
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117·27½
20 mark	23·46
20 frankov (napoleonidor)	19·07
Italijanski bankovci	98·60
C. kr. cekini	11·32

Zitne cene

dné 3. junija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 9·49	do 9·50
„ „ jesen	8·34	8·35
Rž za junij	7·73	7·75
„ „ jesen	7·10	7·11
Koruzka za junij	5·39	5·40
„ „ juli-avgust	5·41	5·42
Oves za junij	7·48	7·50
„ „ jesen	6·72	6·73

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za junij	9·14	9·14
„ „ oktober	8·10	8·12
Rž za maj	6·76	6·78
Oves za maj	5·88	5·90
„ „ oktober	5·16	5·17
Koruzka za maj	5·22	5·23
„ „ avgust	5·22	5·23

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9·10	do 9·80
„ južno tel.	9·50	9·80
Rž	7·60	7·85
Jedmen	7·00	8·00
„ ob Tisi	6·85	7·75
Koruzka ogerska, stara	5·40	5·50
„ „ nova	—	—
Cinkvant	6·25	6·65
„ „ nova	7·55	7·75
Oves srednji	7·75	10·75
Fižol	—	—

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetereci	Nebo	Podoba v 2. d.
3. 9. zveč.	737·8	16·6	sl. sever	oblač.	
7. zjutr.	738·4	15·1	sl. sevrah.	oblač.	28·6
2. popol.	738·0	19·6	sl. zah.	sk. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 16·7°, normale: 16·3°.
Opoludne nevihta.

Montinit, pritrjevalano sredstvo za
kamenje, kovino, lesovje itd., pri-
poroča gg. kamnosekom in ključarskim moj-
strom tvrdka **BRATA EBERL**, edina zaloga za
Kranjsko, v Ljubljani, Františkanske ulice.
Vnana naročila proti povzetju. 524 27 11—1

VABILO

na

II. redni občni zbor

Glavne slovenske hranilnice in po-
sojilnice v Ljubljani,

kateri se bode vršil

v sredo dné 18. junija 1902

ob 2. uri popoldne

v združni pisarni na Kongresnem trgu št. 15.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za 1901.
2. Volitev upravnega sveta in nadzorstva.
3. Predlogi društvenikov.

689 1—1

Ravnateljstvo.

V veliki dvorani Tonhale.

V četrtek 5. junija zvečer ob 8. uri

na splošno željo še jedna

predstava s popolno novim programom

678 2—2

HOMES&FEY

Novi, nerazumljivi, tu še nikdar predna-
šani eksperimenti spiritizma, psihologije,
prenašanja misli, somnambulizma in mnemo-
tehnike. Prvikrat v Evropi: medij za vonj
in vld. Davenportova omara duhov.
Zaprti sedeži po 3, 2 in 1 K, galerija 1 K, stojišča
80 v, dijaki 60 v. Vstopnice se dobivajo od danes
naprej pri gospodu trgovcu J. S. Benedikt u na
Starem trgu.

Spretno in zanesljivo 663 2—2

prodajalko

Iščete »Kmetijsko društvo« na lgu.

Nastop takoj. Plača po dogovoru.

Razglas.

Podpisani krajni šolski svet naznanja, da se bo dné 19. junija t. l. prodala
na javni dražbi

stara šola v Košani.

Prodaja se bo vršila na lici mesta ob 9. uri dopoldne.

Poslopije je pripravno za gostilno ali prodajalno in stoji na najlepšem prostoru v vasi.
K poslopiju spada tudi majhen prostor za vrt.

Plača se lahko takoj ali pa v treh letih. V zadnjem slučaju se bodo zaračunile
5½ % obresti.

Krajni šolski svet v Košani,

dné 23. maja 1902.

Svoji k svojim! Brez konkurence!

Priporoča:	C. in kr. privilegovana	nadalje
brizgalnice,	tvornica brizgalnic, cevij,	gospodarske
cevi, pase,	pasov in gospodarskih	stroje
lestve i. t. d.	strojev	in
za gasilna	R. A. SMEKAL	peronospera-
društva in	iz Čeha, Moravsko.	brizgalnice.
občine,	Podružnica v Zagrebu.	i. t. d.

NB. Najnoveje: Izdelovanje aparatov za acetylin-razsvetljavo s
čistilnikom, motor-vóz, gumi-cevij vsake vrste. 974 18

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.